

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

การบรรลุวิสัยทัศน์ตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ที่ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จะส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนประเทศไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศบนหลักของการเติบโตอย่างยั่งยืน มีการกระจายความเจริญสู่ทุกภูมิภาค ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมทั้งได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกช่วงวัย และทุกมิติให้ได้ตามมาตรฐานสากล อยู่อาศัยในประเทศที่มีความปลอดภัย ปราศจากภัยคุกคามต่าง ๆ ในทุกระดับ ตามเป้าหมาย “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” ซึ่งการที่ประเทศไทยจะบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรมได้นั้น ยุทธศาสตร์ชาติจะต้องมีการถ่ายระดับสู่แผนระดับต่าง ๆ และนำไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนปฏิบัติการและโครงการที่มุ่งเป้าหมายร่วมกันของทุกหน่วยงาน รวมถึงภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ในสังคม

อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมา การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติผ่านโครงการ/การดำเนินงานต่าง ๆ ยังพบปัญหา อุปสรรค และประเด็นท้าทายหลายประการที่สะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดของ**การมองเป้าหมายร่วมกันของหน่วยงานในการถ่ายระดับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติไปยังเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ส่งผลให้มีความเสี่ยงในการบรรลุผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์เป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ ตามที่กำหนด โดยหน่วยงานได้รายงานปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ผ่านทางระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สรุปเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญในระดับการขับเคลื่อนโครงการ/การดำเนินงาน ดังนี้

ด้านความชัดเจนของการกำหนดการมีส่วนร่วมสนับสนุนของโครงการต่อการบรรลุผลลัพธ์การพัฒนาตามเป้าหมายแผนแม่บทฯ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประเมินผลของโครงการในการสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทฯ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรม และต่อการวางแผนการบริหารจัดการโครงการในมิติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย อาทิ การจัดสรรบุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกการดำเนินงานที่เหมาะสม

การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เป็น หน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานรับผิดชอบร่วม และระหว่างภาคีการพัฒนาต่าง ๆ อาจยังมีข้อจำกัด ทำให้การตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินโครงการเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกันยังมีความท้าทาย และส่งผลต่อความเชื่อมั่นและการยอมรับของภาคีพัฒนาในการดำเนินงาน โดยเฉพาะภาคประชาชนในพื้นที่ดำเนินการ

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

ด้านกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทั้งกฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศ และกฎหมายระหว่างประเทศ ที่อาจยังไม่สอดคล้องหรือมีความยืดหยุ่นพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ตามบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน ส่งผลให้เกิดความล่าช้ากว่าแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะระเบียบหรือแนวทางในการจัดทำงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการ หรือการดำเนินงานต่าง ๆ ที่อาจไม่สอดคล้องกับขอบเขตภารกิจของหน่วยงานบางหน่วยงานส่งผลให้การดำเนินโครงการไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากการยึดระเบียบการปฏิบัติที่อาจล้าสมัย ไม่มีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์หรือบริบทจนก่อเป็นอุปสรรคในการดำเนินโครงการ

ด้านความพร้อมของข้อมูลหรือข้อจำกัดเรื่องการเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็น ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน รวมทั้งการมีแหล่งข้อมูลหลายแหล่งทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูล ส่งผลให้กระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ยังมีข้อจำกัด ทำให้การดำเนินการอาจยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชากรในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดในการเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ส่งผลให้การดำเนินการบ่อยครั้งมีความซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ ทั้งในเชิงกลุ่มเป้าหมายและการดำเนินงาน หรือไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้งบประมาณภาครัฐ

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

ปัจจัยอื่น ๆ โดยเฉพาะปัจจัยภายนอกที่ไม่อาจควบคุมได้ การเกิดสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างไม่คาดคิด เช่น ภัยพิบัติและความผันผวนของภูมิอากาศ สภาพการผันผวนของเศรษฐกิจโลก การเปลี่ยนแปลงนโยบายระหว่างประเทศ การเกิดขึ้นของโรคอุบัติใหม่ ซึ่งส่งผลกระทบให้ต้องมีการชะลอการดำเนินงาน หรือทำให้แผนการดำเนินงานมีอุปสรรคก่อให้เกิดความล่าช้า ซึ่งรวมถึง**ความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ/การดำเนินงาน** โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารหรือผู้รับผิดชอบโครงการที่ส่งผลกระทบต่อนโยบายและทิศทางการดำเนินงานโดยตรง

ในขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานจากการประเมินเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 23 ประเด็นพบประเด็นท้าทายสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ สรุปได้ดังนี้

ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย มีประเด็นท้าทายสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ (1) ความแตกแยกทางความคิดและการเพิ่มขึ้นของความรุนแรงในสังคมและในทางการเมืองทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น (2) การถูกเลือกปฏิบัติและการคุ้มครองสิทธิของประชาชนที่ไม่ทั่วถึงหรือไม่เท่าเทียมกัน (3) ความแตกต่างในการเข้าถึงสวัสดิการทางสังคมและทรัพยากรทางเศรษฐกิจของประชาชน (4) ความตระหนักรู้และความเข้าใจในการดูแลสุขภาพของตนเอง และ (5) การเพิ่มขึ้นของภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่สำคัญ อาทิ ยาเสพติดและการค้ามนุษย์ มีส่วนส่งผลกระทบต่อความอยู่ดีและความเป็นสุขของประชาชนในภาพรวม รวมทั้งการบรรลุเป้าหมายการเป็นสังคมที่สงบสุขของประเทศ

ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ มีประเด็นท้าทายสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ (1) การลดลงของประสิทธิภาพและผลิตภาพในภาคการผลิต ตลาดแรงงาน และการบริหารจัดการ (2) การขาดนวัตกรรมและการวิจัยพัฒนาที่มุ่งเน้นเป้าหมายของประเทศ (3) การแข่งขันและการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ (4) โรคอุบัติใหม่และภัยพิบัติทางธรรมชาติ (5) การกระจุกตัวของความเจริญในบางพื้นที่ของประเทศ (6) ภาระหนี้สินส่วนบุคคลและความรู้ทางด้านการวางแผนการเงินของประชาชน เป็นประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวม รวมทั้งส่งเสริมการกระจายรายได้ให้ทั่วถึงและเป็นธรรมของประเทศ

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ มีประเด็นท้าทายสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ (1) ความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตร และปลูกฝังค่านิยมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี (2) การขาดทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 อาทิ ความสามารถในการแก้ปัญหา การปรับตัว การสื่อสาร ดิจิทัล และการทำงานร่วมกับผู้อื่น (3) ผลผลิตทางด้านแรงงานที่ลดลง (4) ความสามารถในการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ และ (5) จำนวนอุบัติเหตุและผู้เสียชีวิตจากการใช้ถนน มีส่วนส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในช่วงวัย และกลุ่มต่าง ๆ ของประเทศไทย

ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม มีประเด็นท้าทายสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ (1) การเพิ่มขึ้นของช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ (2) ความล่าช้าในการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่ท้องถิ่น (3) การสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาระหว่างพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศ (4) ความเข้าใจถึงสิทธิและสามารถในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม และ (5) การบูรณาการข้อมูลระดับตัวบุคคลที่ยังไม่มีหลักประกันทางสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการสร้างความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม

ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ มีประเด็นท้าทายสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ (1) ความรุนแรงของภัยพิบัติทางธรรมชาติ (2) ความสามารถในการรองรับและปรับตัวของประชาชนและผู้ประกอบการในภาคการผลิต (3) ความสามารถของภาครัฐในการบริหารสถานการณ์วิกฤตต่าง ๆ (4) การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ น้ำเสีย ขยะมูลฝอย และฝุ่นควันมลพิษ และ (5) ความรับผิดชอบของประชาชนและผู้ประกอบการต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีส่วนสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายให้อนุรักษ์ไว้และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ มีประเด็นท้าทายสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ (1) การปรับเปลี่ยนดำเนินการของหน่วยงานโดยมุ่งเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก (2) การจัดการทุจริตและการประพฤติมิชอบให้หมดสิ้นจากประเทศไทย (3) การปรับปรุงและทบทวนกฎระเบียบทางราชการที่ล้าสมัยและเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตหรือการประกอบธุรกิจ และ (4) ความพร้อมในการเป็นภาครัฐดิจิทัลและการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน เป็นประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการของภาครัฐ และการให้บริการประชาชนของภาครัฐ

นอกจากนี้ การที่ประเทศไทยจะบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม **ประเทศไทยจำเป็นต้องศึกษา พิจารณา และวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของบริบทโลกที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อบริบทการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ร่วมด้วย** เพื่อนำไปสู่การเตรียมการรองรับที่เหมาะสมได้อย่างมีศักยภาพ ส่งผลให้การขับเคลื่อนประเทศไปสู่วิสัยทัศน์และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในระยะต่อไปเป็นไปได้อย่างมีความต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม โดยแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อบริบทการพัฒนาประเทศที่สำคัญ ประกอบด้วย

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทยกำลังจะเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยที่สมบูรณ์ คาดว่าจะทำให้ภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของผู้สูงอายุจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ตามสัดส่วนผู้สูงอายุที่มีโอกาสเจ็บป่วยเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งความสามารถในการดูแลผู้สูงอายุของวัยแรงงานจะลดลงจากอัตราส่วนพึ่งพิงของผู้สูงอายุต่อวัยแรงงานที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ภาครัฐจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการการเงินการคลังของประเทศที่ต้องมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ สังคมสูงวัยที่มีกำลังแรงงานลดลงยังอาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทยต้องพึ่งพาแรงงานข้ามชาติจากประเทศที่ยังไม่เข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยมากขึ้น จนนำไปสู่การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศและรูปแบบสังคมพหุวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลให้เกิดความต้องการสินค้าและบริการใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ซึ่งอาจต่อยอดไปสู่ธุรกิจ/อุตสาหกรรมใหม่เพื่อรองรับการขยายตัวของตลาดกลุ่มดังกล่าว อาทิ ธุรกิจบริการสุขภาพ บริการทางการแพทย์ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์ ขณะเดียวกัน อาจมีความเป็นไปได้ที่ประเทศที่เข้าสู่สังคมสูงวัยแล้วและกำลังจะเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยจะปรับเปลี่ยนมาตรการต่าง ๆ เพื่อรับมือกับผลกระทบ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการลดลง

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

ของแรงงานและนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศน้อยกว่าที่ประมาณการไว้ได้ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ ประชากรรุ่นใหม่จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยประชากรกลุ่มดังกล่าวมีความแตกต่างจากคนรุ่นก่อนอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในด้านบุคลิก ลักษณะ ทักษะ และความคาดหวัง อาทิ การให้ความสำคัญกับความสมดุลระหว่างการทำงานกับชีวิตส่วนตัว อิสระและความยืดหยุ่นในการทำงาน รวมถึงมีความเป็นผู้ประกอบการสูง จึงอาจนำไปสู่รูปแบบการทำงาน การใช้ชีวิต และสภาพสังคมรูปแบบใหม่ ๆ ในอนาคต

แนวโน้มด้านสุขภาพ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพกาย ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การเกิดโรค ทั้งโรคจากวิถีชีวิตยุคใหม่ที่ไม่ดีต่อ อาทิ โรคหัวใจและหลอดเลือด เบาหวาน มะเร็ง ตับแข็ง และปอดอักเสบเรื้อรัง อาจก่อให้เกิดความท้าทายต่อความสามารถทางการเงินของผู้ป่วยและฐานะการเงินการคลังของประเทศในการดูแลกลุ่มประชากรดังกล่าวได้ รวมทั้งโรคระบาดจากโรคติดต่อ และโรคอุบัติใหม่ที่กำลังจะยังคงมีแนวโน้มของความถี่และความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นที่อาจส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างเป็นนัยสำคัญ จากทั้งการที่ภาคการท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศ และจากการที่ภาคการผลิตของประเทศเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่มูลค่าของสินค้าหลายประเภท 2) ความต้องการบริการทางการแพทย์และการดูแลสุขภาพ ภาวะสังคมสูงวัยของทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ ส่งผลให้ความต้องการสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุและการตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพของประชากรในประเทศเพิ่มสูงขึ้น จะนำไปสู่โอกาสทางธุรกิจในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลายทั้งจากในและนอกประเทศ อาทิ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม และการเดินทางเพื่อรับบริการทางการแพทย์ในต่างประเทศ และ 3) แนวโน้มในด้านเทคโนโลยีการรักษายาบาล ทั้งความก้าวหน้าของการวิจัยในด้านพันธุกรรมศาสตร์ ที่ทำให้เกิดการรักษาพยาบาลที่จำเพาะเจาะจงและพัฒนาสู่บริการขั้นสูงที่สามารถสร้างรายได้และการพัฒนาเทคโนโลยีบริการทางการแพทย์ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศในการวินิจฉัยและรักษา ระยะไกล และการใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ เป็นต้น ส่งผลให้ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสาธารณสุขและการควบคุมโรคระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล คาดว่าจะส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในอนาคต โดยคาดว่าหากมีการนำมาประยุกต์ใช้ที่เหมาะสมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในภาคการผลิตและการบริการ พัฒนาคุณภาพชีวิต และนำไปสู่รูปแบบงานใหม่ โดยคาดว่าประเทศไทยจะมีการนำเทคโนโลยี 5G มาประยุกต์ใช้เต็มรูปแบบ นำไปสู่การมีเศรษฐกิจแพลตฟอร์มและเศรษฐกิจแบบแบ่งปันเพิ่มขึ้นรวมถึงการใช้ปัญญาประดิษฐ์และระบบหุ่นยนต์อัตโนมัติมาใช้ในการที่มีรูปแบบไม่ซับซ้อนแทนที่แรงงานคน โดยจะเริ่มจากกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์

เครื่องใช้ไฟฟ้า และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งล้วนเป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศไทยในปัจจุบันเพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลอาจส่งผลกระทบในด้านอื่น ๆ อาทิ การโยกย้ายหรือเลิกจ้างแรงงานที่มีทักษะอยู่ในระดับต่ำ ความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความยากจนและความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะในประชากรเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ หากไม่มีการเตรียมความพร้อมรับมืออย่างเหมาะสม

ความผันผวนและแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ภาคการเกษตรคาดว่าจะเป็นภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบจากความผันผวนและแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศที่รุนแรงที่สุด ส่งผลกระทบต่อรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศยังอาจทำให้การแพร่ระบาดของโรคมึแนวโน้มรุนแรงขึ้น ทั้งที่เป็นโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ ซึ่งการแพร่ระบาดของโรคมึผลกระทบต่อสังคมทั้งในมิติของสุขภาพและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ระดับน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้นจากอุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้นจะก่อให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรชายฝั่งอันเนื่องมาจากการกัดเซาะที่รุนแรง อีกทั้งพื้นที่ราบที่อยู่ใกล้ชายฝั่งทะเลจะถูกน้ำทะเลท่วม ส่งผลต่อความเป็นอยู่และความมั่นคงของถิ่นฐานของประชาชน

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

พลังงานทางเลือกและยานยนต์สมัยใหม่ จากกระแสการตระหนักถึงความสำคัญของการเติบโตอย่างยั่งยืน ประกอบกับข้อตกลงระหว่างประเทศในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ส่งผลให้ทุกภาคส่วนของประเทศได้มีการดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น โดยได้มีความพยายามในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในภาคการผลิตไฟฟ้าและภาคการคมนาคมขนส่ง ซึ่งเป็นภาคส่วนที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงสุด ซึ่งได้มีการใช้พลังงานทางเลือกในการผลิตไฟฟ้า อาทิ แสงอาทิตย์ น้ำ ลม และความร้อนใต้พิภพและการคิดค้นยานยนต์สมัยใหม่ที่ช่วยลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล โดยใช้เชื้อเพลิงสะอาดทดแทน อาทิ พลังงานไฟฟ้าและเชื้อเพลิงไฮโดรเจน ซึ่งการพัฒนานวัตกรรมพลังงานทางเลือกอย่างต่อเนื่องส่งผลให้พลังงานทางเลือกมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจมากขึ้น จึงจะเป็นปัจจัยสนับสนุนในการดำเนินการปรับโครงสร้างการผลิตไฟฟ้าของประเทศ โดยการลดสัดส่วนการใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิลลง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามพันธสัญญาระหว่างประเทศ ประกอบกับแนวโน้มความต้องการใช้งานยานยนต์ไฟฟ้าที่เพิ่มมากขึ้นทั่วโลก ประเทศไทยจึงมีโอกาสด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดโลกที่จะเปลี่ยนแปลงไป โดยใช้จุดแข็งในการเป็นฐานการผลิตยานยนต์ที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

ความเป็นเมือง การยกระดับการพัฒนาเมืองเป็นเมืองอัจฉริยะที่มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยในการบริหารจัดการเมืองให้ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจะเป็นแนวโน้มการพัฒนาเมืองที่คำนึงถึงความยั่งยืนของการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของหลายประเทศทั่วโลก โดยมีความสะดวกในการคมนาคมขนส่งและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและโอกาสทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การเคลื่อนย้ายของประชากรเข้าสู่เขตเมืองมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทำให้ภาครัฐจำเป็นต้องลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคขนาดใหญ่ เช่น ระบบขนส่งมวลชน สนามบิน รถไฟฟ้าความเร็วสูง หรือท่าเรือขนส่งสินค้า รวมถึงระบบการศึกษา และระบบประกันสุขภาพ เป็นต้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้เศรษฐกิจของเมืองเติบโตเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ความเป็นเมืองอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของทรัพยากรและของสิ่งแวดล้อมได้หากไม่มีการบริหารจัดการและการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อาทิ มลพิษ ขยะ และน้ำเสีย ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชากรที่อาศัยในพื้นที่ได้

แนวโน้มการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ความขัดแย้งทั้งในด้านการค้าและความมั่นคงระหว่างประเทศของประเทศชั้นนำต่าง ๆ คาดว่าจะมีความถี่และความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญของการดำเนินการด้านการต่างประเทศของประเทศต่าง ๆ และอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบความร่วมมือระหว่างประเทศ เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีขอบเขตแคบลงในมิติของจำนวนสมาชิกและประเด็นความร่วมมือ ทั้งนี้ ประเทศไทยมีที่ตั้งเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูง ประกอบกับ ประเทศเพื่อนบ้านมีการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มจะมีบทบาทเพิ่มขึ้นในห่วงโซ่มูลค่าของโลก อย่างไรก็ตาม การรวมตัวของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นชุมชนที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือต่อความท้าทายต่าง ๆ เพื่อเพิ่มบทบาทหรือสร้างอำนาจในการเจรจาต่อรองกับประเทศคู่ค้ารายใหญ่หรือประเทศมหาอำนาจในเวทีโลกยังมีข้อจำกัด ในขณะเดียวกัน กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศและการรวมกลุ่มในระดับภูมิภาคที่ไทยมีส่วนร่วมอยู่ปัจจุบันยังมีประเด็นท้าทายในการผลักดันการแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนและมีเอกภาพ เช่น ปัญหาฝุ่นควัน การอพยพของชนกลุ่มน้อย ขยะพลาสติกในทะเล ความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทรัพยากรทางทะเล และแม่น้ำ ตลอดจนปัญหายาเสพติดข้ามชาติ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะต่อประเด็นท้าทาย

จากการประเมินประเด็นท้าทายทั้งในระดับโครงการและระดับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งสถานการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อบริบทการพัฒนาประเทศที่สำคัญ สำนักงานฯ จึงมีข้อเสนอเพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐสามารถขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์การพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ดังนี้

การขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) และการบูรณาการกับกระบวนการงบประมาณอย่างเป็นระบบ ทุกหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานสำคัญ (X) ที่จะต้องมีการกำหนดการมีส่วนร่วมสนับสนุนของโครงการต่อการบรรลุผลลัพธ์การพัฒนามตามเป้าหมายแผนแม่บทฯ ที่ชัดเจน และสามารถนำไปสู่การขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) ให้สามารถบรรลุได้ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละหัวขั้ว 5 ปีการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติต่อไป (Z) โดยดำเนินการวิเคราะห์และพิจารณาหาโครงการ/การดำเนินงานสำคัญ (X) ร่วมกับคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานฯ และหน่วยงานเจ้าภาพแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562 โดยแต่ละหน่วยงานของรัฐจะต้องบรรจุโครงการสำคัญที่ได้มีการพิจารณาและวิเคราะห์ร่วมกันในแผนปฏิบัติราชการรายปี และใช้เป็นข้อมูลประกอบการงบประมาณในแต่ละปีงบประมาณที่สอดคล้อง ทันท่วงที และสะท้อนการมองเป้าหมายร่วมกันของหน่วยงานในการถ่ายระดับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติไปยังเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติต่อไป ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 16 ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ที่ระบุให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการระยะ 5 ปีที่ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง และในแต่ละปีงบประมาณให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ เพื่อให้สำนักงบประมาณดำเนินการจัดสรรงบประมาณเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จในแต่ละภารกิจตามแผนปฏิบัติราชการดังกล่าวต่อไป โดยในส่วนของการดำเนินการที่เป็นการดำเนินการเร่งด่วนของแต่ละปีงบประมาณ ให้พิจารณาใช้แผนบูรณาการในการเป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สำคัญ และกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน.... เพื่อแปลงยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้ยึดหลักการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562 ที่กำหนดให้มีการจัดทำแผนระดับที่ 3 ในส่วนของแผนปฏิบัติการด้าน.... เท่าที่จำเป็นหรือที่มีกฎหมายบัญญัติให้มีการจัดทำ

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

การใช้ระบบ eMENSCR เป็นระบบติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการในทุกระดับอย่างแท้จริง ทั้งในส่วนของ การดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการ แผนปฏิบัติการด้าน.....(ถ้ามี) แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 อื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การประมวลผลว่าการดำเนินการต่าง ๆ ดังกล่าวสามารถนำไปสู่การขับเคลื่อนการบรรลุ เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติได้ตามหลักการ ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) ได้อย่างเป็น รูปธรรมหรือไม่ ทั้งนี้ นอกจากระบบ eMENSCR จะสามารถเป็นเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลของแผนได้อย่าง เป็นระบบ **ยังจะสามารถเป็นเครื่องมือของ**

หน่วยงานของรัฐประกอบการพิจารณาความก้าวหน้าการดำเนินงานในระดับโครงการได้อีกด้วย เนื่องจากทุกหน่วยงาน ของรัฐต้องรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานทุก ๆ ไตรมาสตามที่กำหนดในระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2562 ซึ่งจะทำให้ **หน่วยงานของรัฐสามารถติดตามและประเมินผลโครงการ/การดำเนินงาน และปรับแผนการดำเนินงานได้สอดคล้อง กับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น** รวมทั้งการเร่งพัฒนาความเชื่อมโยงข้อมูลสถิติต่าง ๆ เข้าระบบ eMENSCR ให้เป็นระบบข้อมูลสถิติกลางของประเทศ สำหรับการบ่งชี้สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย ได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เป็นปัจจุบัน โดยควรต้องเป็นข้อมูลที่มาจากหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือ มีการจัดเก็บอย่างสม่ำเสมอ และตามหลักการและวิธีการเก็บข้อมูลสากล เพื่อให้หน่วยงานทั้งในและต่างประเทศสามารถ นำข้อมูลไปใช้ประเมินสถานการณ์การพัฒนาได้อย่างถูกต้องต่อไป

การเปิดโอกาสให้ภาคีการพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุ เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องให้ทุกภาคีพัฒนา เห็นเป้าหมายการพัฒนาาร่วมกัน การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจะเป็นการทำให้เกิดการตระหนักรู้ถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการมียุทธศาสตร์ชาติ และพร้อมที่จะเข้ามาเป็นส่วนร่วมในการดำเนินการ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การพัฒนาสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน

การขับเคลื่อนตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ สู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) การที่ประเทศไทยมียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีเป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกัน ไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ขณะเดียวกันประเทศไทยจำเป็นต้องดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ที่เสนอโดยสหประชาชาติ ซึ่งถือเป็นพันธสัญญาในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

ของโลกด้วยเช่นกัน ดังนั้น การดำเนินงานต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐจึงควรสอดคล้องและครอบคลุมไปถึงการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ในขณะเดียวกันการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 17 เป้าหมายหลัก 169 เป้าประสงค์มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน และแผนแม่บทฯ ทั้ง 23 ประเด็น โดยมีความสอดคล้องโดยตรงจำนวน 21 ประเด็น

ความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ กับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

	ความมั่นคง ความสงบ ความสามัคคี	การส่งเสริมความก้าวหน้า ในการแข่งขัน	การพัฒนาอย่าง สมดุลและยั่งยืน อย่างครอบคลุม	การพัฒนาอย่าง ครอบคลุม อย่างยั่งยืน	การพัฒนาอย่าง ครอบคลุม อย่างยั่งยืน	การพัฒนาอย่าง ครอบคลุม อย่างยั่งยืน
1 สังคมสงบสุข ความยุติธรรม						
2 ไร้ความอดอยาก						
3 การพัฒนา ความยั่งยืน						
4 การศึกษา ที่มีคุณภาพ						
5 ความเท่าเทียม ทางเพศ						
6 การจัดการ น้ำสะอาด						
7 พลังงาน สะอาด						
8 การจ้างงาน ที่มีคุณภาพ						
9 การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน						
10 ความเหลื่อมล้ำ						
11 เมืองและชุมชน ที่ยั่งยืน						
12 การบริโภค และการผลิต ที่ยั่งยืน						
13 การรับมือ การเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ						
14 การปกป้อง และใช้ประโยชน์ จากมหาสมุทร และทรัพยากรทาง ทะเล						
15 การปกป้อง และใช้ประโยชน์ จากนิเวศ บนบก						
16 สังคม สงบสุข ยุติธรรม และมีความ เป็นธรรม						
17 การสร้าง พันธมิตร เพื่อการพัฒนา						

หมายเหตุ: การพิจารณาความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ชาติกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) พิจารณาจากความสัมพันธ์ของเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ได้เชื่อมโยงกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทฯ นั้นด้วยแล้ว โดยที่การดำเนินการเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายของแผนแม่บทฯ จะสัมพันธ์กับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยในเวลาเดียวกัน

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

ความสัมพันธ์ระหว่างแผนแม่บทฯ กับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

		แผนแม่บทฯ
1 สังคมสันติสุข	2 16 17	1. ความมั่นคง
2 อนาคตที่ดีกว่า	1 2 3 18 23	2. การต่างประเทศ
3 ครอบคลุมและก้าวหน้า	2 7 11 13	3. การเกษตร
4 ความเป็นเลิศทางวิชาการ	2 10 12	4. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
5 ความเป็นผู้นำ	1 15 17 23	5. การท่องเที่ยว
6 ครอบคลุมและก้าวหน้า	2 13 19	6. พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ
7 ครอบคลุมและก้าวหน้า	2 7 17	7. โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล
8 เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืน	2 3 4 5 8 11 17 23	8. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่
9 นวัตกรรมและอุตสาหกรรม	4 7 8 18 23	9. เศรษฐกิจพิเศษ
10 เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืน	2 16 17 20 22	10. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
11 เมืองและชุมชน	2 6 17 18 19	11. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
12 ครอบคลุมและก้าวหน้า	7 18 23	12. การพัฒนาการเรียนรู้
13 ครอบคลุมและก้าวหน้า	2 18	13. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี
14 ครอบคลุมและก้าวหน้า	18 23	14. ศักยภาพการศึกษา
15 ครอบคลุมและก้าวหน้า	2 17 18 19	15. พลังทางสังคม
16 ครอบคลุมและก้าวหน้า	1 2 11 20 21 22	16. เศรษฐกิจฐานราก
17 ครอบคลุมและก้าวหน้า	2 7	17. ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

หมายเหตุ: การพิจารณาความสอดคล้องของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) พิจารณาจากความสัมพันธ์ในระดับเป้าหมายของแผนแม่บทฯ กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยที่การดำเนินการเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายของแผนแม่บทฯ จะสัมพันธ์กับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยในเวลาเดียวกัน

โดยการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทยจะเป็นการบูรณาการเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน กับยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 และแผนระดับที่ 3 เพื่อบูรณาการเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน กับทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทิศทางการพัฒนาของประเทศมีความสัมพันธ์กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างบูรณาการและเป็นระบบ สามารถแปลงไปสู่การปฏิบัติที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล และทฤษฎีวงจรนโยบายสาธารณะ ซึ่งเป็นแก่นสารของกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีข้างหน้า โดยจัดทำโครงการ/การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ผ่านการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ ซึ่งจะมีการจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานตามสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของรัฐเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านระบบ eMENSOCR ซึ่งเป็นระบบที่ใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามยุทธศาสตร์ชาติ

สรุปประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ช่วงปี 2561 - 2562 ที่ผ่านมา พบว่า **ยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในปี 2565** โดยในส่วนของเป้าหมายระดับประเด็น มี 33 เป้าหมายระดับประเด็น จากทั้งหมด 37 เป้าหมายที่ยังมีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายต่ำกว่าที่กำหนด โดยเป็นเป้าหมายที่มีสีแสดงสถานะ สีเหลืองจำนวน 15 เป้าหมาย สีส้มจำนวน 12 เป้าหมาย และสีแดงจำนวน 6 เป้าหมาย ในส่วนของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย มี 121 เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย จากทั้งหมด 140 ที่ยังมีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายต่ำกว่าที่กำหนด โดยเป็นเป้าหมายสีเหลืองจำนวน 49 เป้าหมาย สีส้มจำนวน 41 เป้าหมาย และสีแดงจำนวน 31 เป้าหมาย ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์และประมวลหาโครงการ/การดำเนินงานที่สามารถขับเคลื่อนเป้าหมายดังกล่าวให้บรรลุได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ขณะที่เป้าหมายที่มีสีเขียว ประกอบด้วย เป้าหมายระดับประเด็นจำนวน 4 เป้าหมาย และเป้าหมายแผนแม่บทย่อยจำนวน 19 เป้าหมาย ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สามารถบรรลุผลลัพธ์การพัฒนาได้ตามที่กำหนด ยังคงจำเป็นต้องมีการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายและป้องกันการเปลี่ยนสีสถานะเป้าหมายจากสีเขียวเป็นสีแดง ส้ม เหลือง โดยข้อค้นพบการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และประเด็นท้าทายระดับโครงการและระดับแผนแม่บทฯ ที่เป็นข้อจำกัดในการบรรลุผลลัพธ์การพัฒนาตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และผลสัมฤทธิ์การพัฒนาตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ในรายงานฉบับนี้ จะสามารถเป็นข้อมูลบ่งชี้เบื้องต้นในการพิจารณาและวิเคราะห์ประเด็นที่จำเป็นต้องเร่งให้ความสำคัญการดำเนินการในระยะต่อไป เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ และการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์การดำเนินงานในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของทุกหน่วยงานไปในทิศทางเดียวกัน รวมไปถึงกระบวนการงบประมาณที่สอดคล้องและทันสมัย โดยมีการมองเป้าหมาย “ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” เป็นเป้าหมายการพัฒนาร่วมกันอย่างบูรณาการ และขับเคลื่อนประเทศไปสู่วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังได้อย่างแท้จริง

